

Zápis

zo stretnutia vedenia UNIZA a predsedu AS UNIZA s akademickou obcou Žilinskej univerzity v Žiline **dňa 21. marca 2024 od 15.00 h** v aule BG01 so zámerom oboznámiť a prerokovať s akademickou obcou univerzity uznesenie Správnej rady UNIZA č. 1/2024 vo veci ďalšieho smerovania Fakulty humanitných vied (FHV) UNIZA

Predseda AS UNIZA prof. Ing. Branislav Hadzima, PhD. privítal všetkých účastníkov, vrátane verejnosti a uviedol súvislosti, ktoré viedli Správnu radu UNIZA prijať uznesenie č. 1/2024, ktorým udelila rektorovi mandát, aby konal vo veci transformácie FHV:

- **22. 5. 2023** Správna rada UNIZA v rámci bodu delenia dotácie na rok 2023 vyhodnotila, že FHV je dlhodobo dotovaná ďalšími fakultami.
- **Rozhodnutím rektora č. 16/2023 zo dňa 14. 7. 2023** bola vymenovaná komisia, ktorá mala vykonať personálny a ekonomický audit a zhodnotiť stratégiu udržateľnosti a ďalšieho smerovania Fakulty humanitných vied. Komisia pracovala v mesiacoch jún – september 2023.
- **6. 12. 2023** rektor zoznámil Správnu radu UNIZA s výsledkom auditu, ktorý identifikoval viaceré riziká, ktoré boli priebežne v správe zdokumentované. Ako najväčšie riziko komisia uviedla nedostatočné financovanie FHV na základe nízkych výkonov pedagógov, pri súčasnom spôsobe pridelovania dotácie vysokým školám a následne prerozdelenie dotácie v rámci UNIZA. Najmä učiteľské študijné programy vyhodnotila pre fakultu ako nerentabilné z dlhodobej nízkej výkonnosti pedagógov, a to hlavne z dôvodu finančných nárokov na personálne zabezpečenie. Pri tak vysokom počte nízko výkonných pedagógov nedávala reálnu perspektívu, aby tento stav mohla fakulta v blízkej budúcnosti zvrátiť.

Na základe týchto odporúčaní prijalo vedenie UNIZA na svojom zasadnutí dňa **8. 1. 2024** stanovisko, ktoré predložilo Správnej rade ako návrh na rokovanie.

- Rektor v nadväznosti na analýzu a výsledky komisie, ktorá vykonala audit na FHV prezentoval dňa **22. 2. 2024** Správnej rade UNIZA odporúčania na zavedenie útlmových aktivít s predpokladom transformácie na celouniverzitný ústav do konca roka 2026 so zachovaním študijného programu „mediamatika a kultúrne dedičstvo“. Správna rada na tomto zasadnutí prijala uznesenie č. 1/2024, ktorým udelila rektorovi mandát aby konal vo veci transformácie FHV na celouniverzitný ústav.
- **14. 3. 2024** na zasadnutie Vedeckej rady UNIZA doručili študenti FHV otvorený list, ktorým požiadali rektora a vedenie UNIZA o vysvetlenie.

Prof. Hadzima, PhD. otvoril diskusiu a stanovil jej pravidlá. Požiadal, aby sa do diskusie zapájali iba členovia akademickkej obce UNIZA. Z diskusie bude vyhotovený audiozáznam, ktorý po spracovaní písomného zápisu bude znehodnotený. Požiadal diskutujúcich, aby sa predstavili menom, uviedli svoje pôsobisko a príspevok nebol dlhší ako tri minúty.

Rektor prof. Ing. Ján Čelko, CSc., prezentoval analýzu výsledkov vzdelávania, vedy a výskumu na FHV za obdobie 2019 – 2023, z ktorej vyplýva, že proces transformácie fakulty je potrebný, ale v žiadnom prípade nesmie postihnúť študentov. Transformácia bude prebiehať postupným útlmovým procesom so zachovaním študijného programu "mediamatika a kultúrne dedičstvo".

V diskusii vystúpili:

doc. PaedDr. Rastislav Metruk, Ph.D., ktorý spochybnil prezentované údaje o výkonnosti učiteľov pedagogických štúdií. Podľa jeho názoru dosahujú vyššiu úroveň. Vyzdvihol prácu

kolegov i garantov. Nateraz ešte nepozná záverečnú hodnotiacu správu SAAVŠ, ktorá môže výrazne ovplyvniť ďalšie smerovanie fakulty.

Predseda AS UNIZA prof. Ing. Branislav Hadzima, PhD. doplnil, že ak audit FHV prebiehal štandardným spôsobom, dekanka FHV dostala možnosť preštudovať si výsledky auditu a taktiež možnosť sa k nemu vyjadriť.

Prvá prorektorka a prorektorka pre vzdelávanie prof. Ing. Anna Križanová, CSc. uviedla prečo sa eliminoval učiteľský študijný program a nie mediamatika a kultúrne dedičstvo. V rámci SR sa na výučbe študijného programu učiteľstvo anglického jazyka a literatúry, FHV podieľa iba 7%. Záverečná hodnotiacá správa SAAVŠ mala byť doručená do 23. 3. 2024, ale agentúra posúva svoje vyjadrenie o 30 dní.

Rektor – predstavil tabuľku, ktorá porovnáva výkony zamestnancov na FHV za posledné roky. **Kvestorka** doplnila prezentáciu o ďalšie ukazovatele, v ktorých FHV nedosahuje potrebné výkony.

Študentka Klára Hlávková sa spýtala rektora, prečo nereagoval, neodpovedal na správy a či sa zľakol médií.

Rektor odpovedal, že dňa 14. 3. 2024 keď spustili svoje protesty, na ktorých sa v hojnom počte zúčastnili aj novinári bolo zasadnutie vedeckej rady a nemal sa k čomu vyjadrovať nakoľko ešte neprebehlo stretnutie s akademickou obcou. Medií sa nezľakol, keďže roky s nimi spolupracuje a nevie o tom, že by dostal nejakú správu, ktorá vyžadovala odpoveď.

Kvestorka prezentovala výkony a porovnanie fakúlt 2019 – 2024. FHV svojimi výkonmi vo vede od roku 2019 permanentne klesá. Ako príklad uviedla, že podiel výkonu vo vede a vzdelávaní na jedného zamestnanca UNIZA predstavuje u ostatných fakúlt nad 50 tis. € v roku 2024 a na FHV iba 22,5 tis. € a pri pedagógoch zabezpečujúcich učiteľstvo len 9 tis. €.

Študentka Mariana Ivanová spresnila otázku svojej predrečníčky: Kedy mal rektor v pláne oznámiť študentom informáciu o transformácii FHV a aké úsilie vyvinula UNIZA na propagáciu FHV.

Na túto otázku odpovedal prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD. – UNIZA nepropaguje samostatne jednotlivé fakulty, ale univerzitu ako celok. Marketingové aktivity sú rovnako nastavené pre všetky fakulty.

Pre lepšiu ilustráciu použil výrok amerického prezidenta Johna Fitzgeralda Kennedyho, ktorý vyslovil pri svojom inauguračnom prejave v januári 1961: „Nepýtajte sa, čo pre vás môže urobiť vaša krajina. Pýtajte sa, čo môžete urobiť vy pre svoju krajinu“. Až po 10 rokoch vyšiel najavo možný zdroj Kennedyho inšpirácie. Keď chodil na elitnú strednú školu v Choate v Connecticute, počul od riaditeľa školy vetu: „Mladý muž, ktorý miluje svoju školu, sa nebude spytovať čo pre neho môže urobiť, ale spýta sa, čo môžem urobiť ja pre ňu“. **A tak sa nepýtajte, ako má UNIZA propagovať FHV, ale aj čo môže FHV urobiť pre lepšiu propagáciu univerzity.**

Rektor doplnil, že sa s pani dekanou dohodol na stretnutí s akademickou obcou už po zasadnutí Správnej rady UNIZA. Termín predpokladal oznámiť po spracovaní podrobnejších personálnych a ekonomických analýz. Pred ich spracovaním sa na niektoré otázky nedá adekvátne reagovať. Dnešný termín bol vyvolaný medializáciou transformačného procesu.

Ďalej doplnil prorektora Ristveja poznámkou, že mnohí novinári sú absolventmi FHV a keď dokázali takmer všetci prísť 14. 3. 2024 na protest, mali dostatok príležitosti propagovať fakultu aj v iných aktivitách.

Ing. Juraj Cúg, PhD. z FPEDAS uviedol, že centrálna propagácia iba FHV by bola na úkor iných fakúlt.

Študentka Klára Hlávková uviedla, že FPEDAS má viac študijných programov a nedá sa porovnávať s FHV.

Dekan FEIT prof. Ing. Pavol Špánik, PhD. uviedol, že FEIT okrem celouniverzitnej propagácie si robí aj svoju vlastnú, ktorá ju ročne stojí 50. tis. €. Do propagácie sú zainteresovaní prodekan, vedúci katedier i ďalší učители a výskumníci. FEIT vzhľadom na to, že médiá nie sú vždy pravdivé, používa svoje vlastné aktivity. Je známe, že niektoré gymnázia nabádajú študentov, aby išli študovať do ČR. Chybu treba hľadať niekde inde ako v propagácii fakulty.

Študent Bukovský položil otázku, aká bude kvalita štúdia keď sa budú prepúšťať vyučujúci. Ako dokončí štúdium a záverečnú prácu, keď napríklad univerzita prepustí školiteľa.

Rektor odpovedal, že dekanka FHV má presne špecifikované úlohy súvisiace s transformáciou fakulty, vrátane personálnej agendy.

prof. Ing. Alena Otčenášová, PhD. z FEIT mala otázku na prorektorku pre vzdelávanie v súvislosti so 7 percentným podielom výučby anglického jazyka FHV v rámci SR. Odporúčala osloviť iné vysoké školy, nakoľko ak FHV bude ešte ďalšie dva roky uskutočňovať učiteľský študijný program, kto ju bude finančne dotovať.

Rektor odpovedal, že riešil aj otázku dokončenia štúdia na iných vysokých školách s rektormi troch univerzít, ktorí sú veľmi ústretoví a v prípade, že by k tomuto muselo dôjsť, príjmu záujemcov z FHV. **Prorektorka prof. Križanová** doplnila, že UNIZA má záujem, aby študenti doštudovali na UNIZA. Nateraz ani nemôžeme tento študijný program zrušiť.

Študent Tomáš Buček vzniesol otázku, či transformácia fakulty ovplyvní ukončenie štúdia. Čo ak v septembri 2024 nenastúpi do práce žiadny učiteľ, kto ich bude učiť a ako budú motivovaní.

Dekan FPEDAS prof. Ing. Miloš Poliak, PhD. uviedol, že zamestnanci FPEDAS mali za celé tie roky menšie platy, nakoľko fakulta musela dotovať FHV. Študenti mali tlačiť na učiteľov, aby mali vyššie výkony, a to že FHV neplnila a neplní tieto kritériá tým poškodzuje dobré meno UNIZA.

Študentka Klára Hlávková sa ospravedlnila. Zámerom nebolo poškodiť dobré meno UNIZA.

Rektor na to reagoval otázkou, ako vnímali dobré meno univerzity pri protestoch vo štvrtok 14. 3. 2024.

Študentka Benkovská zdôraznila, že učiteľstvo je veľmi dôležité a upriamila pozornosť na apel ministra školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, ktorý upozorňuje na enormný nedostatok učiteľov cudzích jazykov, konkrétne anglického jazyka.

Prorektorka pre vzdelávanie prof. Križanová súhlasí s názorom, že učiteľstvo je dôležité, ale nevie si na seba zarobiť a ostatné fakulty na FHV doplácajú. UNIZA má záujem pripraviť pre študentov štandardné podmienky, za akých doštudujú.

Kvestorka uviedla, že tu nejde o žiadne zlyhanie študentov, ale vysokoškolský učiteľ si musí byť vedomý, že okrem výučby má súčasne participovať aj na vede a publikačnej činnosti. Prezentovala tabuľku grantov za obdobie 2019 – 2024, z ktorej vidieť, že za toto obdobie **tri pedagogické katedry FHV dosiahli grant vo výške približne 15.000 €** na rozdiel od Katedry mediamatiky a kultúrneho dedičstva, ktorá za toto obdobie získala granty vo výške viac ako 200.000 €. **V roku 2024 potrebuje FHV na svoju činnosť o 413.000 € viac, ako bol výkon fakulty v rámci získanej dotácie.**

Prodekanka FHV pre vzdelávanie Mgr. Eva Augustínová, PhD. vstúpila do dialógu so študentmi, že ani jeden z nich neoslovil svojho zástupcu v AS FHV, ani dekanu, ani prodekanu so zámerom zaujímať sa o dianie na fakulte.

Predseda AS UNIZA prof. Hadzima, PhD. potvrdil, že treba sa pýtať a diskutovať, ale na správnom mieste. Toto stretnutie s akademickou obcou malo informovať všetkých členov a členky akademickej obce, nielen zástupcov FHV, preto by rád poprosil, aby akademická obec FHV vyriešila vnútorné spory a nedorozumenia na vlastnom stretnutí. Zároveň uviedol, že vysoká škola v zmysle zákona 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov musí zabezpečiť také podmienky na štúdium, aby každý študent mohol doštudovať, pokiaľ plní podmienky štúdia.

prof. Ing. Zdeněk Dvořák, PhD., z FBI poďakoval vedeniu i AS UNIZA za stretnutie s akademickou obcou. Vrátil sa k histórii FHV, ktorá vznikla ako Fakulta prírodných vied a následne sa premenovala na Fakultu humanitných vied. UNIZA je uznávanou a rešpektovanou vzdelávacou inštitúciou, a preto aj transformácia FHV by mala prebiehať kultúrne.

Mgr. Olena Hundarenko, PhD. učiteľka FHV zo zahraničia vyhodnotila svoj prínos na FHV za 8 rokov. Poukázala na nábor študentov a študentiek zo zahraničia na štúdium na FHV, ktorý realizuje už niekoľko rokov. Veľmi dobre sa jej pracuje so študentmi.

Mgr. Eva Leláková, PhD., učiteľka apelovala, že nie je možné porovnávať technické štúdium s humanitným, ale na univerzite musia mať obidve svoje miesto. Citovala ministra školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, ktorý upozorňuje na enormný nedostatok učiteľov anglického jazyka, a sú veľmi žiadaní.

PhDr. Martin Vavruš, PhD., učiteľ z FHV, vyhlásil, že je hrdý na to, že učí budúcich učiteľov občiansku výchovu. Jednou z možností, ktorú spomínal pán rektor bolo poveriť riadením FHV krízového manažéra. Toto riešenie považuje za najlepšie, nakoľko po učiteľstve je veľký dopyt. Zároveň upozornil na fakt, že v správe z auditu sa uvádza, že sa neodporúča zriadenie samostatného ústavu zameraného na mediamatiku a kultúrne dedičstvo.

Rektor odpovedal, že krízový manažment bude aplikovaný hlavne pri kontrole výdavkov fakulty.

Predseda AS prof. Hadzima, PhD., odpovedal, že neodporúčanie auditu na zriadenie ústavu znamená, že by fakulta mohla skončiť ako celok, vrátane programu mediamatika a kultúrne dedičstvo.

Prorektor pre vedu a výskum prof. Ing. Pavol Rafajdus, PhD. uviedol, že pre každú fakultu je veľmi dôležitý graduačný rast. Personálne sa začína asistentom, odborným asistentom a následne sa učitelia habilitujú a inaugurujú, od čoho sa odvíjajú garancie študijných programov. **Graduačný rast na FHV veľmi chýba.** Za 25 rokov svojej existencie nedokázali získať žiadne práva na habilitačné konanie a inauguračné konanie.

Predseda AS prof. Hadzima, PhD. v záverečnom príhovore ocenil účasť členov akademickej obce UNIZA. Tým, že prišli na toto stretnutie prejavili záujem o svoju alma mater. Študent nemôže doplatiť na to, že niečo v systéme zlyhalo. Už v súčasnosti prebieha na FHV krízové riadenie, kedy rektor prevzal na seba časť kompetencií i zodpovednosť, ktoré FHV nedokáže zabezpečiť. Poďakoval diskutujúcim za zaujímavé podnety, osobitne študentkám a študentom, ktorých návrhy, pripomienky a otázky si veľmi váži. Je potrebné upozorňovať na prípadné nedostatky a pýtať sa vždy, keď je niečo nejasné. K dispozícii sú nielen vedenie fakulty a samotnej univerzity, ale predovšetkým volení zástupcovia – senátori a senátorky a taktiež predseda senátu.

Rektor rovnako poďakoval za účasť i kultivovanú diskusiu bez emócií. Študenti, ak budú mať potrebu s ním hovoriť, kedykoľvek je im k dispozícii.

Zapísala: Soviarová